

19. septembar 2006.

Saopštenje za štampu

Izjava KPA o odlukama opštinskog suda o kompenzaciji zaposlenima za period od 1990-ih godina

PRIŠTINA – Kosovska poverenička agencija (KPA) je danas objavila kratku izjavu koja daje detalje u vezi sa nedavnim odlukama Opštinskog suda u Uroševcu i Opštinskog suda u Prištini, a kojima se zaposlenima u društvenim preduzećima dodeljuje pravo na kompenzaciju za period od 1990-ih godina.

Ova izjava KPA se odnosi na sledeća dva pitanja:

Može li opštinski sud doneti odluku da se zaposlenima da kompenzacija za ovaj vremenski period?

Ima li Posebna komora pravo da donese odluku o tome da li zaposlenima treba dati kompenzaciju za ovaj vremenski period?

Može li opštinski sud doneti odluku da se zaposlenima da kompenzacija za ovaj vremenski period?

Uopšteno govoreći, opštinski sudovi **NE** mogu da donesu takve odluke.

Prema važećem zakonu, neopravdano otpušteni radnici imaju vremenski rok od 3 godine da podnesu zahtev za isplatu nadoknade.

Nedavna odluka Opštinskog suda u Uroševcu koja se odnosi na radnike preduzeća „IMK Fabrika cevi“ je izuzetak zbog sledeća dva razloga:

- 1) Radnici preduzeća „IMK Fabrika cevi“ otpušteni su svi odjednom.
- 2) Radnici preduzeća „IMK Fabrika cevi“ su podneli zahtev Sudu za udruženi rad, pre nego što su nadležnosti tog suda prenete na druge sudove (tj. opštinske sudove). Sud udruženog rada nikada nije doneo odluku o slučaju IMK; prema tome, slučaj „IMK Fabrike cevi“ je ostao otvoren sve do danas.

Posebna komora je nedavno donela odluku – **samo na tehničkoj osnovi** – da dozvoli da se nastavi sa sprovođenjem odluke Opštinskog suda u Uroševcu u vezi sa preduzećem „IMK Fabrika cevi“. Međutim, KPA smatra da određeni argumenti, koje bi relevantni sudovi možda smatrali uverljivim, nisu izneti u ovom slučaju, i da bi zaključci suda bili možda sasvim drugačiji da je slučaj iznet na pravi način. Prema tome, KPA smatra da većina sudova ne bi smatrala odluku suda o slučaju IMK za važeći prethodni pravni primer.

Pored toga, treba napraviti važnu razliku između ODLUKE i PREDLOŽENOG PRAVNOG LEKA.

Nijedna osoba u Kosovskoj povereničkoj agenciji ne sumnja da su mnogi radnici društvenih preduzeća otpušteni tokom devedesetih godina na nepravedan i diskriminatorski način.

MEĐUTIM, suština ovog problema je PREDLOŽENI PRAVNI LEK. U slučaju „IMK Fabrike cevi“, jedan od PREDLOŽENIH PRAVNIH LEKOVA – omogućiti da se zaposlenima koji su strana u ovom sporu kompenzacija naplati od imovine ovog DP-a – dovede do likvidacije preduzeća „IMK Fabrika cevi“. Posledice postupka likvidacije biće meseci nezvesnosti, a sam postupak će umanjiti iznos koji će preostati za sve poverioce, uključujući i ove radnike.

Iako je razumljivo da radnici DP-a žele da pokrenu ove parnice i traže da im se isplate dohodci ili nadoknada, i dalje ostaje problem: ko treba da plati?

Kosovska poverenička agencija ima dužnost da „očuva i poveća“ vrednost DP-a na Kosovu. Da bi to postigla, obično se smatra da je najbolja strategija privatizacija DP-a korišćenjem spin-off postupka. Na taj način KPA ima mogućnost da odvoji proizvodne elemente u Novo preduzeće, koje može da primi novi kapital, dobije novo rukovodstvo, novu tehnologiju – i u mnogim slučajevima ponovo angažuje neke ili sve svoje stare radnike.

Međutim, rezultat ovih sudskih parnica za neisplaćene lične dohodke - zajedno sa PRAVNIM LEKOM koji uključuje napad na imovinu DP-a – imaće nepoželjan i negativan efekat ukidanja mogućnosti da se stvori održivo Novo preduzeće koje će zainteresovati strane investitore za dovođenje novog kapitala na Kosovo.

Na kraju, kao što je navedeno gore, za ovakve zahteve postoji vremenski rok. KPA smatra da ogromna većina ovih zahteva neće biti prihvaćena upravo zbog isticanja vremenskih rokova, tj. zbog zastarelosti.

Ima li Posebna komora pravo da donese odluku o tome da li zaposlenima treba dati kompenzaciju za ovaj vremenski period?

Prvo će zahtevi za isplatu kompenzacije za ovaj period biti podneti odgovarajućem opštinskom sudu. Postoji pravo na žalbu odgovarajućem okružnom sudu. Posebna komora je najviši apelacioni sud. Prema tome, ukoliko i kada joj bude podneta žalba, Posebna komora će imati pravo da odluči o tome da li radnicima treba isplatiti kompenzaciju za ovaj vremenski period.

Posebna komora razmatra i proverava odluke i postupke Kosovske povereničke agencije u odnosu na DP na Kosovu. Iako Posebna komora može odlučiti da dozvoli takve presude, pravo pitanje nije samo „DA LI“ radnicima treba isplatiti nadoknadu, već „KAKO“ im treba isplatiti tu nadoknadu, i „KO“ treba to da uradi?

Radnici Kosovske povereničke agencije u potpunosti razumeju i shvataju kakve su poteškoće imali radnici ovih DP-a koji su na diskriminatorski način otpušteni sa svojih radnih mesta tokom devedesetih godina. Međutim, stav KPA je da prema važećem zakonu sud nema pravo da vlasništvo nad nekim preduzećem da poveriocima u čiju korist je doneta presuda. Pored toga, KPA smatra da će čin dodeljivanja vlasništva tim radnicima nad odgovarajućim DP na kraju usporiti i ugroziti brzi razvoj kosovske privrede, prisiljavajući KPA da sprovodi nepotrebne postupke likvidacije, što će za rezultat imati neto gubitak potencijalno produktivnih industrijskih grana. Nasuprot tome, KPA će nastaviti sa očuvanjem i zaštitom radnih mesta daljim sprovođenjem programa privatizacije na korist svih na Kosovu.

KRAJ